Ama, diğer bazı rivayetlerden de anlaşıldığı üzere bu mushafta Peygamberin (s.a.v) vefatından sonra Fatıma (a.s)'ın yanına gelip kendisine teselli veren ve gaybi bir takım haber ve ilhamlar getiren meleğin söylediği şeylerde mevcuttur. Nitekim Ebu Ubeyde'nin İmam Sadık (a.s)'dan naklettiği rivayette şöyle yer almıştır:

"Şüphesiz Fatıma Peygamberden sonra yetmiş beş gün yaşadı. Babasından dolayı büyük bir hüzün içindeydi. Allah kendisine teselli vermesi ve gönlünü alması için ona bir melek gönderdi. Bu melek ona babasının yerini ve halini haber verdi. Hakeza daha sonra evlatlarının başına gelecekleri bildirdi.

Bütün bunları Ali(a.s)'da yazmıştır.İşte mushaf-ı Fatıma dedikleri budur.
Hakeza Hammad bin Osman'ın naklettiği rivayetin sonunda da şöyle yer almıştır:
"Bilin ki onda helal ve haramdan bir şey yoktur. Onda sadece gelecek olayların ilmi vardır."
Bazı rivayetlerde yer aldığı üzere İmam Sadık (a.s) Fatıma (a.s)'ın mushafına istinat ederek bazı olayların ve kıyamların neticesini öngörmüş ve beyan etmiştir.

Nitekim buna dayanarak amcası oğullarının (İmam Hasan (a.s)'ın torunlarını) kıyamı karşısında uygun bir tavır takınmış ve bu kıyamlarının acı sonucunu kendilerine haber vermiş, bu kıyamlarının zafere ulaşmayacağını bildirmiştir. Ama buna rağmen onlar İmam Sadık (a.s)'ın bu nasihatlarını dinlemişlerdir. Nitekim Fuzeyl bin Sekkele ve Süleyman bin Halid'in rivayet ettiklerine göre İmam Sadık (a.s) şöyle

buyurmuştur: "Yanımda olan mushafta bütün şahların ve idarecilerin adı yazılıdır. Ben Hasan (a.s)'ın evlatları için mülk ve idarecilikten bir nasip görmüyorum."
Özetle Hz. Fatıma (a.s)ın mushafı gaybi haberler, gelecek olaylar, devletlerin akibeti ve Zehra (a.s)'ın evlatlarının başına gelecek olaylar ile doludur.ç bunun Kur'an ve şeriat hükümleriyle hiçbir ilişkisi yoktur. Bu mushafın da başka bir Kur'an olduğu düşüncesi her ikisine de mushaf denilmesinden kaynaklanmıştır. Zira hem Kur'an ve hem de Fatıma (a.s)ın kitabı mushaf

olarak adlandırılmıştır.

Ama, bu konuda bilmek gerekir ki Kur'an'a mushaf denilmesi de sadece müslümanların bir adlandırmasıdır. Bu islami bir kavram ve şeri bir hakikat değildir. Kuran'ı kerim ve nebevi hadislerde de Kur'an hiçbir zaman mushaf olarak adlandırılmamıştır.

Nisa Suresi 24. Ayetin geçici nikahın (mut'anın) helal olduğuna delalet etmesini açıklayın ve Ehl-i Sünnet alimlerinin bu hükmün neshedildiğine dair iddialarının bir değerlendirmesini yapınız.

"Evli kadınlarla evlenmeniz de haram kılındı. Ma-liki bulunduğunuz cariyeler müstesna, bunlar, Allah'ın üzerine farz kıldığı hükümlerdir. Bunlardan başkasını, zinadan kaçınıp, iffetli olarak, mallarınızla istemeniz size helal kılındı. Onlardan faydalandığınıza mukabil, kararlaştırılmış olan mehirlerini verin; kararlaştırılandan başka, karşılıklı hoşnut olduğunuz hususta size bir sorumluluk yoktur. Allah bilendir, hikmet sahibidir."
Bu ayet birkaç açıdan mut'a nikahını beyan etmektedir:

1-Bu ayetin daimi nikaha delalet ettiğini söylemek de-lilsiz tekrar etmeyi gerektirir. Zira önceki ayetlerde kadın-larla ilgili bir çok hak ve hükümler belli bir düzenlemeyle beyan edilmiştir. Daimi nikahın hükümleri 3. Ayette, mehirle ilgili 4,19 ve 20. Ayetlerde, cariyelerle evlenmek ise 25. ayette beyan edilmiştir. O halde geriye bir tek mut'a nikahının hükümlerini beyan etmek kalmıştır ki bu da hiç şüphesiz Sadr-ı İslam'da yaygın olan ve Kur'ân'ın da görmezlikten gelemeyeceği bir hususdu.

2-İbn-i Abbas, Ubey bin Ka'ab Abdullah bin Mes'ud ve Said bin Cubeyr'den rivayet edildiği üzere onlar bu ayeti şöyle kıraat ediyorlardı: "fema istemtemtum bihi minhunne ila ecelin musemma" (Onlardan belli bir süre

faydalandığınıza mukabil, kararlaştırılmış olan mehirlerini verin.)
Öyle anlaşılıyor ki "ila ecelin musemma" ibaresi tefsir edici bir ektir. Velhasıl söz konusu açıkça ifade etmektedir.
3-İbn-i Abbas, Ubey bin Ka'ab, Caabir bin Abdullah, Habib bin Ebi Sabit ve Said bin Cubeyr gibi sahabe ve Tabiin'den bir grup bu ayetin muta hakkında nazil olduğunu açıkça beyan etmişlerdir.

Bu grubu da uydurma ve yalan isnat etmek ile itham etmek mümkün değildir.
4-Ahmet bin Hanbel , Ebu Cafer Taberi , Ebu Bekir Cassas Ebu Bekir Beyhaki , Kurtubi ve Fahr-u Razi gibi bir grup müfessir ve muhaddisler de bu ayetin muta nikahı hakkında nazil olduğunu açıkça beyan etmişlerdir.

O halde bu ayetin anlamı şöyle olmalıdır: "Allah haram olan nikah dışındakileri meşru kılmıştır ki bu vesileyle mallarınızla iffetlerinizi koruyasınız, zina ve gayri meşru ilişkilerden uzak durasınız. O halde muta nikahı yaptığı-nızda (geçici) eşinizin ücretini ödeyiniz."

Ama Ehl-i Sünnet kaynaklarında bu ayetin nesh edildiği iddia edilmiştir. Bu ayetin nesh edildiği zaman hakkında ise farklı görüşler beyan edilmiştir:
1-Hayber yılında helal kılınmış ama yeniden nehy edilmiştir.

2-Sadece Umret'ul Kaza'da helal kılınmıştır.
3-Helal idi ama, Amm'ul Feth'de haram kılındı.
4-Amm-u Evtas ta helal idi ve yeniden haram kılındı.

Kurtubi ise tefsirinde şöyle diyor: hadislerden de anlaşıldığı üzere bu nikahın helal veya haram kılınması yedi aşamada gerçekleşmiştir.
Bu uyumsuz ve farklı görüşler ayetin nesh edildiğine güveni ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca Kur'an ayetlerinin vahit haberlerle nesh edilmesi caiz değildir.

Ayrıca ashabın bir kaçından nakledilen çeşitli rivayet-lerde muta nikahının ikinci halife vasıtasıyla yasaklandığını beyan etmektedir.
İmran bin Hasim şöyle rivayet etmektedir: Allah-u Teala muta hükmünü nazil edip onu başka bir ayetle nesh etmemiştir. Allah'ın Peygamberi de bizlere mutayı emredip ardından sakındırmamıştır. Daha sonra damın biri kendi başına bir şeyler söyledi.

Cabir bin Abdullah ise şöyle rivayet etmektedir: "Biz Resulullah, Ebu Bekir ve Ömer'in hilafetinin yarı dönemine kadar mut'a yapıyorduk. Sonra Ömer insanları bu işten

sakındırdı. İbn-i Ebi Nazre ise şöyle diyor: "İbn-i Abbas mut'ayı emrediyor, İbn-i Zubeyr ise mutayı nehy ediyordu. Bu konuyu Cabir'e naklettiklerinde o şöyle dedi: "Hakikati benden isteyiniz, biz Resulullah zamanında muta yapıyorduk ama Ömer başa geçince şöyle dedi:

"Allah-u Teala Resulüne istediğini istediği şekilde helal kıldı.

Ama şimdi sizler artık hac ve umrenizi tam yapın, kadınların nikahını daimi kılın, bana bir kadınlar geçici olarak evlenen birini getirirlerse onu recm ederim.
İkinci halife de muta nikahının nesh edildiğini iddia etmemiştir. Muta nikahının haram olduğunu kendine isnat etmiştir. nitekim farklı kaynaklarda müstefiz olarak nakledilen rivayete göre şöyle demiştir: "Resulullah zamanında iki muta vardı, ben her ikisini de yasakladım ve onları yapanları cezalandıracağım.

Yukarıdaki delil ve şahitlere dikkat edilecek olursa, muta hükmünün nesh edildiği iddiasını kabul etmek mümkün değildir. Aksine zikredildiği gibi muta nikahının haram kılınması ikinci halifenin bir içtihadıydı. Zaten bu yüzden Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: eğer Ömer mutayı nehy etmemiş olsaydı, kötüler dışında hiç kimse zina etmezdi.

Musa Carullah'ın Muta nikahı hakkında söylediği şu sözlerini inceleyip cevap verin.

Şüphesiz ki muta nikahı cahiliye nikahlarının kalıntısıdır. Şer-i bir hüküm değildir. İslam şeriatında helal değildir. Nesh edilmesi şer-i bir hükmün nesh edilmesi demek değildir. şüphesiz ki cahili bir emrin neshe edilmesidir. Muta nikahının haram olduğu hususunda icma vardır. Muta nikahı hususunda Kur'an ayetleri nazil olmamıştır.

Şii kitapları dışlında hiç kimse "Onlardan faydalandığınıza mukabil, kararlaştırılmış olan mehirlerini verin." ayetinin muta hakkında nazil olduğunu iddia etmemiştir. Bunu cahil ve akılsızlar dışında hiç kimse iddia etmemiştir. Şii kitapları bu görüşü İmam Bakır ve İmam Sadık'a isnat etmektedirler. İki ihtimalden en güzeli bu senedin uydurma olduğudur."

Musa Carullah'ın bu sözleri yalan ve iftira dolu sözlerden sadece biridir. İlmi bir eleştiriye tabi tutulacak ilmi bir söz değildir. Aşırı bir cehalet ve bağnazlığın ifadesidir. Bu sözün birkaç yanlış noktasına kısaca işaret edeceğiz.
-Mut'a nikahı cahili nikahların bir kalıntısıdır; Şer-i hükümlerin değil.

-Mut'a hiçbir zaman İslam'da helal olmamıştır ve nesh edilmesi de cahili bir işin nesh edilmesidir.

-Mut'a nikahının haram olduğu hususunda icma söz konusudur.

-Muta hakkında hiçbir ayet nazil olmamıştır. "Onlardan faydalandığınıza mukabil, kararlaştırılmış olan mehirlerini verin." "ayetinin muta hakkında nazil olduğu sadece Şii kitaplarında iddia edilmiştir.

-Bu temelsiz iddialara cevap olarak kısaca açıklama yapmak hiç de faydasız olmayacaktır.

Mut'a nikahı İslam'ın yasadığı hükümlerden biridir ve muta nikahı için özel bir takım şartlar ve hadler belirlenmiştir: Ücret, müddet, icab ve kabulün kapsamlı sözleşmesi müddet sona erdikten sonra ayrılık, ayrıldıktan sonra müddete riayet etmek erkek ile kadın arasında verasetin olmayışı.

Bu belli bir çerçevede ve belli kanunlar doğrultusundaki hükmü cahili bir iş saymak mümkün müdür. Cahiliye döneminde bozuk cinsel ilişkiler yaygındı. Kadınlar merkezde veya belli evlerde gayr-i meşru ilişkiler içinde yaşıyordu.

2-Muta nikahının en azından belli bir dönem helal ol-duğu meselesi Resulullah döneminde Ehl-i Sünnet'in hadis, fıkıh ve siret alimlerinin de asla muhalefet etmediği bir hü-kümdür.

3-Nisa suresi 24. ayetin muta nikahı hakkında indiğini söyleyen Ehl-i Sünnet kaynaklarından bazısı şunlardır:
Sahih-i Buhari, Sahih-i Müslim, Müsned-i Ahmed bin Hanbel, 4/436, Tefsir-i Taberi 3/267, Ahkam'ul Kur'an'il Cassas, 2/178, Sünen-i Beyhaki, 7/205, Tefsir-i Kurtubi- 5/130, Tefsir-i Razi, 3/267, Tefsir-i İbn-i Kesir, 1/474, Şerh-i Müslim-i Nebevi 9/181, Tefsir-i Suyuti, 2/140 ve benzeri kaynaklar...

Bu yazarların hepsi de hadis fıkıh ve tefsir dalında ün yapmış büyük alimlerdir. Bütün bunlara rağmen muta hakkında hiçbir Kur'an ayetinin nazil olmadığını, muta ilgili rivayetlerin ise sadece Şii kitaplarında yer aldığı nasıl söylenebilir?

4-Sihah ve mesanit (Müsnetler) kitaplarında yer alan yirmiden fazla hadis de bizlere İslam'da mutanın meşru olduğunu; Peygamber, Ebu Bekir, ve Ömer'in hilafetinin ilk yıllarında da bu hükümle amel edildiğini, dolayısıyla ar-dından bu hükmü ikinci halifenin haram kıldığını beyan

etmektedir. Bu hadisleri aşağıdaki kaynaklarda bulmak mümkündür:

Sahih-i Buhari, Bab'ut-Tamattu', Sahih-i Müslim, Bab-u nikah'il-mut'a, Müsned-i Ahmet, 4/435-4 ve 3/356, Muvatta-i Malik 2/30, Sünen-i Beyhaki, 7/206- Tefsir-i Taberi, 5/9, Nihaye-i İbn-i Kesir, 2/249, Tefsir-i Kurtubi, 5/130, Tefsir-i Razi, 3/267, Feth'ul- Bari, 6/141, ed-Durr'ul-Mansur, 2/140, El Cami',ul-Kebir-i Suyuti, 8/293, Müsennef-i Abdurrazzak, 7/500, Zad'ul Mead-i İbn-i Kayyim, 1/205, Bidayet'ul Müctehid-i İbn-i Rüşd, 2/63, ve Şerh-i Tecrid-i Kuşçu, 474...

5-Muta nikahının helal olduğuna inanan başlıca sahabe-ler ise şunlardır: Ali bin Ebi Talib (a.s), İmran bin Hasin, Abdullah bin Mes'ud, Muaviye bin Ebi Süfyan, Zübeyr bin Avvam, Ubey bin Ka'b, Abdullah bin Abbas, Cabir bin Abdullah, Ebu Said-i Hudri, Abdullah bin Ömer... Mutanın helal olduğuna inan başlıca tabiiler ise şunlardır: Tavus-i Yeman-i, Said bin Cubeyr, Sediyy, Ata-i Yemani...

6-Fahr-u Razi ise şöyle diyor: Fakihler muta hükmünün nesh edildiği hususunda ihtilafa düşmüşlerdir. Fakihlerin büyük bir bölümü muta hükmünün nesh edildiğine inanmış, bir grubu ise helal kabul etmişlerdir."

Üstat Muhammed Ebu Zehra el-Ukube adlı değerli eserinde "Darie şüphesi" ve "der'ul had" (hadlerin kalktığı şüpheli durumlar) bahsinde şöyle demektedir:

"Fakihlere göre helal veya haram olduğu alimlerce ihti-laflı olan hususlar şüpheli hususlardır ve o hususlarda asla had uygulanamaz."

Ardından da el Muğni de İbn-i Kuddame-i Hanbeli'den naklen mutanın hükmünün de alimler nezdinde ihtilaflı olduğunu beyan etmektedir.

Bu sözün anlamı da şudur ki muta nikahı yapan ve muta nikahı ile cinsel ilişkide bulunan kimseye zinanın şer-i cezası verilemez.

Zira bu nikahın hükmü ihtilaflıdır. Bu Ehl-i Sünnet için bile böyledir; nerede kaldı ki alimlerinin helal olduğuna dair ittifak ettiği Şiilere göre böyle olmasın. Bütün bu açıklamalar neticesinde mutanın fakihlerin icmasıyla haram olduğunu iddia eden Musa Carullah'ın en azından ilminin eksikliğini ve ilmi kapasitesinin azlığını açıkça görmekteyiz.

Hakeza Şia'nın haşa zinayı helal kıldığını iddia eden yalancıların iftiraları da böylece iptal

edilmiş olmaktadır. Özgür düşünceli, doğru ve ihlaslı bir sabaha erişmek ve yalan, iftira, cahilane sözler ve zalimce iddialar yerine ilmi tartışmalar, uzmanca konuşmalar ve körü körüne bağnazlıktan uzak bir müzakere ortamını yakalamak ümidiyle. "On iki Emir" hadisleri hakkında Ehl-i Sünnet şarihlerinin kullandığı tabir ve tefsirlerden üç örnek naklederek değerlendirmesini yapın.

Ehl-i Sünnet hadis şarihleri ve alimlerinin büyük bir şaşkınlığa düştüğü dengesiz ve uyumsuz görüşler beyan ettiği hususlardan biri de "on iki halife" ile ilgili hadislerdir. Bir grubu hilafet ve halifelerin zahirine bakarak bu hadislerde zikredilen sayıdan çok olduğunu görmüş, dolayısıyla da çaresiz bir şekilde tefsir etmekten kaçınmış ve bu hadisleri cevapsız bırakmıştır.

Örneğin İbn-i Arabi Sünen-i Tirmizi şerhinde şöyle denmektedir:
"Biz on iki emiri şöyle saydık: Ebu Bekir, Ömer, Os-man, Hasan, Muaviye, Yezid, Muaviye bin Yezid, Mervan, Abdulmelik bin Mervan, Velid, Süleyman, Ömer bin Abdulaziz, Yezid bin Abdulmelik, Mervan bin Muhammed ve Seffah."

İbn-i Arabi kendi zamanında yaşayan Abbasilerin 27. halifesine kadar saymaktadır ve ardından şöyle demektedir: "eğer on iki kişi sayacak olursak sayı açısından Süleyman'a kadar vardır ve eğer mana açısından sayacak olursak sadece beş kişiyi seçebiliriz; yani dört halife ile Ömer bin Abdulaziz'i. Doğrusu ben bu hadis için bir anlam bulamıyorum.

Diğerleri ise halifelerin sayısının çokluğu hususunda bir takım tutarsız yorumlar yapmışlardır. Kadı Ayaz, hükmeden halifelerin sayısının on ikiden fazla olduğu hususunda şöyle demektedir: "bu itiraz yersizdir. Zira peygamber sadece on iki kişinin hükmedeceğini beyan etmemiştir. Dolayısıyla sayılarının on ikiden fazla olmasının bir sakıncası yoktur." Bizzat Kadı Ayaz'ın kendisi de on iki kişiyi belirleme hususunda şu yorumu getirmektedir:

"Ümmetin icma ettiği halifeler şunlardır: önce üç halife, ardından Sıffın'de hakemeyn olayı gerçekleşene kadar Ali ve onun ardında Muaviye halife oldu ve İmam Hasan ile barış yaptığında da halk Muaviye'nin etrafına toplandı. Daha sonra da halk Yezid'in etrafına toplandı ve İmam Hüseyin başa geçemeden öldürüldü. Yezid ölünce de in-sanlar dağıldı. İbn-i Üzbeyr'in öldürülmesinin Abdulmelik bin Mervan'ın etrafında toplandı.

Daha sonra da insanlar onun Velid Süleyman, Yezid ve Hişam adındaki dört oğlunun etrafına

toplandı. Bu arada Ömer bin Abdulaziz geldi ve Hişam'dan sonra da insanların etrafına toplandığı Velid bin Yezin bin Abdulmelik on ikinci halifedir. O da tam dört yıl hükmetmiştir.

Celaluddin Suyuti ise başka bir yorumda bulunarak şöyle demiştir: "on iki imamdan maksat İslam yaşadığı müddetçe, yani kıyamete kadar gelip hak ile amel edecek olanlardır.

Bunların birbiri ardınca gelmesinin zarureti yoktur." Hakeza şöyle demektedir: "bu on iki kişiden sekiz kişisi şunlardır: "Dört halife, Hasan, Muaviye, İbn-i Zübeyr ve Ömer bin Abdulaziz..." Abbasi halifesi Mehdi'de bunlardan biri olabilir. Zira o da Abbasiler arasında Emevilerin arasında yer alan Ömer bin Abdulaziz gibidir. Adaleti sebebiyle Abbasi halifesi Tahir de bunlardan biri olabilir. Ayrıca iki kişinin de olması muhtemeldir ki bu iki kişiden biri Ehl-i Beyt'in Mehdi'sidir.

Ehl-i Sünnet alimlerinden İbn-i Cevzi ise bu hadisle ilgili başka bir yorumda bulunarak şöyle demektedir: "Peygamber (s.a.v) bu hadisinde kendisinden sonraki duruma ve ashabına işaret etmektedir. Zira sahabenin hükmü kendi hükmüyle ilgilidir. Dolayısıyla Peygamber (s.a.v) sahabe döneminden sonraki hükümetleri haber vermektedir.

Güya o, Ümeyye oğullarının halifelerine işaret etmiştir. "Din sabit kalır" ifadesi ise hükümetin on iki imama kadar bir şekilde devam edeceği anlamındadır. Daha sonra daha zor bir döneme ulaşacaklardır. Beni Ümeyye oğullarının ilki Muaviye, sonuncusu ise Mervan'dır. Sayıları ise on üç kişidir. (Osman, Muaviye ve İbn-i Zübeyr'i sahabe oldukları için saymamıştır.) Sahabi olduğu ihtilaflı olan ve halkın Abdullah bin Zübeyr'in etrafında toplanmasının ardından yenik düşen Mervan bin Hakem'i saymayacak olursak on iki sayısını da bulmuş oluruz. Hilafet Ümeyye oğuıllarından ayrılınca da büyük fitneler koptu ve Abbasiler gelip durum tamamen değişinceye kadar da bir çok savaşlar çıktı.

Şimdi de Arabistan'ın fetva dairesinin başkanı Abdulaziz bin Baz'ın şu ilginç görüşüne bir bakalım: "Bu ümmetin işi ayakta durur..." hadisinden de anlaşıldığı üzere bu on iki ima zamanında din ayakta kalacak ve hak aşikar olacaktır. Bu ise Ümeyye oğullarının çöküşünden önceki döneme aittir. Bu dönemin sonunda ihtilaf ve fitne çıkmış ve toplum dağılıp parçalanmıştır.

Bazı ilim ehlinin e dediği gibi bu konuda doğru olan inanç şudur ki Peygamberin bu hadisinde

yer alan on iki imamdan maksat şunlardır: "Dört halife, Muaviye, oğlu Yezid, Abdulmelik bin Mervan, Dört oğlu ve Ömer bin Abdulaziz'dir ki toplam on iki halife olmaktadır. Bunlar zamanında din ayakta, İslam her yere yayılmış, hak aşikar olmuş ve cihat berkarar idi. Evet bunlar Ehl-i Sünnet şarihlerinin ilginç tefsir ve yorumlarıydı.

Hepsinden de ilginç olanı şu ki tarihte büyük cinayetler ve sayısız fesatlar dosyası bulunan kimseler dinin salah, yüceliş ve izzet sebebi sayılmıştır. Örneğin bunlardan biri olan Yezid içkici köpeklerle oynayan, namaz kılmayan, Kabe-i müşerrefeyi mancınıkla taşlayan, Peygamberin Medine'sine saldıran, Resulullah'ın torununu Kerbela'da şehit eden biriydi.

Bunlardan bir diğeri olan Abdulmelik'in en küçük kötülüğü ise Hacca gibi birisini Irak halkına musallat etmesi ve sayısız sahabe ve Tabiileri katletmesiydi. Hakeza bunlardan biri sayılan Velid bin Yezid'in ise çiğnemediği bir hürmet (haram) kalmadı. Kabe'nin damında şarap içmeye kalkıştı. Kur'an'ı okladı... evet bu kimseler mi İslam'ı aziz, yüce ve ber-karar kılmıştır. Emevi çöplerinin mirası olan bu düşüncelerin ilim, fıkıh ve dirayetin yerine geçmesi ne kadar da üzücü bir olaydır.

İbn-i Hazm'ın aşağıdaki ifadesinin kritiğini yaparak cevaplandırmaya çalışınız:

"Ümmet arasında Abdurrahman b. Mülcem'in, Ali'yi (Allah ondan razı olsun) kendi tevil ve içtihadı üzerine doğru yaptığından emin olarak öldürdüğü hususunda hiçbir ihtilaf yoktur.

Biz Muaviye'nin ve onunla birlikte olanların da hatalı olduğuna, ama içtihadları sebebiyle bir mükafatla mükafatlandırılacağına inanıyoruz.
Şüphesiz ki kan meselelerinde de içtihat etmişlerdir. Fitneye düşürülmüş insan (İbn-i Mülcem) da fetva vermiştir.

Fetva verenler arasında kimisi sihirbazlın öldürülmesine fetva vermiş, kimisi köle bir insana karşılık hür bir insanın kısas edilebileceğine fetva vermiş, kimisi de buna fetva vermemiştir. Kimisi kafire karşılık müminin öldürülebileceğine fetva vermiş, kimisi de bunu caiz görmemiştir. Bu içtihatlar ile Muaviye, Amr ve diğerlerinin içtihatları arasında hiçbir fark yoktur.

Ammar'ı (Allah ondan razı olsun) da Ebu'l Gadiye katletmiştir. Ebul Gadiye bu katlinde tevil de

bulunmuş, içtihat etmiş, hataya düşmüş, isyana düçar olmuş ama yine de bir mükafat görecektir. Bu cinayet Osman'ın öldürülmesi gibi değildir. Zira içtihat için hiçbir durum söz konusu değildir. Çünkü Osman ne birini öldürmüş ne harp etmiş, ne savaşmış, ne savunmuş, ne evlendikten sonra zina etmiş v ene de irtidatta bulunmuştur. Dolayısıyla da bunu tevil etmek mümkün değildir.

Dolayısıyla Osman'ı öldüren fasık ve isyankar bir savaşçıdır. Bilerek haram bir kan dökmüştür. Bunun hiçbir tevili yoktur. Zulüm ve düşmanlıkla bu cinayeti işlemiştir. Osman'ı öldürenler fasık ve mel'undur."

İbn-i Hazm'ın yukarıda iddia ettiği hususlar şöyle özetlenebilir:

1-Bütün ümmetin icma ettiği üzere Abdurrahman bin Mülcem, Ali (a.s)'ı kendi içtihatları üzerine katletmiş ve ondan dolayı da bir sevaba erişeceğini zannetmiştir.

2-Muaviye ve adamları da kendi içtihatlarında hata yapan ve netice olarak da bir sevaba erişecek olan müçtehitlerdir.

3-Muaviye ve adamlarının içtihadı sihirbazın katledilmesi, köleye karşılık hürrün kısas edilmesi ve kafire karşılık müminin katledilmesi gibi ihtilaflı konularda alimlerin yaptıkları içtihatlar gibidir.

4-Ammar bin Yasir'i öldüren Ebu'l Gadiye de hata eden ama yine de bir mükafat görecek olan bir müçtehittir.

5-Osman'ı öldürenlerin bu işlerinde hiçbir özürleri yoktur. Onları müçtehit olarak adlandırmak doğru değildir. Zira Osman'ı öldürülmesini gerektirecek hiçbir suçu olmadan zalimce ve canice öldürmüşlerdir.

İbn-i Hazm'ın iddialarının kısaca bir değerlendirmesi

İlk önce aşağıdaki birkaç nükteyi hatırlatmak gerekir.

1-Şeriat sahipleri ve fakihler örfünde içtihat, tümel şer'i hükümlere ve şahsi vazifelerine hükümlerin delilleri esasınca ulaşmak için tüm gücünü ortaya koymaktır.

2-Ele aldığımız konuyla tenasübü bulunan tevilin anlamlarından biri de tümel bir hüküm ve konuyu fertlere ve insanlara indirgemektir. Örneğin Peygamber (a.s)'den Ali (a.s) hakkında şöyle bir rivayet nakledilmiştir:

"Gelecekte sizden bir adam, benim tenzil esasınca savaştığım gibi insanlardan bazısıyla Kur'an'ın tevili hususunda savaşacaktır."
Yani Peygamber (s.a.v) Allah'ın emri ve Kur'an'ın açık hükmü esasınca kafirlerle cihat ettiği gibi Ali (a.s)'da aynı ölçü esasınca bazı gruplarla savaşmıştır. Açıkça görüldüğü gibi bu anlamda bir tevil de içtihat ile eş anlamlıdır.

3-İçtihat Fenni bir metot ve şer'i hükümlere ulaşma yolu olduğu için müçtehitte bir takım şartlara sahip olduğu taktirde bu iş için ehliyet sahibi olmaktadır. Buy şartlardan bazısı şunlardır:

- Müçtehit doğru bir niyete ve güzel bir hedefe sahip olmalıdır.
- Kitap ve Sünnet gibi şer'i hükümlerin kaynak ve delillerini yeterli ölçüde tanımalıdır.
-Şer'i hükmü elde etmek için bütün güç ve imkanlarını kullanmalıdır.

-Her meselede şer'i hükmü şer'i kaynaklar esasınca ve Kur'an ile sünnetin özel ve tümel delilerine müracaat ede-rek istinbat etmelidir.
4-İslami mezhep fakihleri şu kaide hususunda da ittifak halindedirler ki müçtehit ve müftü ehliyet sahibi olduktan ve gerekli liyakata sahip olduktan sonra her hangi bir konuda içtihatta bulunursa gerçeklere mutabık bir şekilde fetva vermiş ise iki sevap elde eder ve eğer gerçeklere ula-şamamış ise bir sevap elde eder. Her haliyle o mazurdur.

5-Gerçi fenni ve ileri seviyede bir içtihad mezheplerin ortaya çıktığı yıllarda kullanılmıştır. Ama hiç şüphesiz sade şekliyle içtihad, sahabi döneminden bu yana kullanılmıştır.

Maalesef görüldüğü gibi bazen bu kavram tam tersine ve yanlış tabirler ile ifade edilmiştir. Bazı Ehl-i Sünnet alimleri ve fakihleri, tarihi ve siyasi telkinlerin etkisinde kalarak, ashaptan bazısının tevil edilemez ve mazur görülemez davranışlarını bu tabirle tevil etmeye çalışmış ve çirkinliklerini örtmek için uğraşmıştır.

Başka bir tabirle şer'i hükümler ile açıkça çelişen ve ilahi olmayan niyetlerden, heve ve hevesten kaynaklanan bir takım hükümler, davra-nışlar ve görüşler içtihad olarak ortaya konmuştur. Dolayısıyla da Muaviye, Ali (a.s)'ın katili İbn-i Mülcem, Ammar b. Yasir'in katili Ebu'l-Gadiye gibi kimseler de müçtehid olarak adlandırılmıştır. Özetle birbiriyle örtüşmeyen ve uyuşmayan şu

iki gerçek içtihad olarak ad-landırılmıştır:

1-Şer'i kaide ve naslar esasınca şer'i görevini ve hükmü istinbat etmek için ciddi ve halisane bir şekilde çalışmak
2-Kitab ve sünnete muhalif, şeraiata aykırı ve çelişkili hükümleri getirmek için zalimce ve heva ve hevesine uymak için çaba göstermiştir.
İbn-i Hazm'ın içtihad olarak adlandırdığı konuları tek tek inceleyip değerlendirmemiz gerekir:

A-Muaviye'nin içtihadda bulunması: Muaviye'nin kudret ve saltanat döneminde yaptıklarının kısaca bir fih-risti aşağıda yer almıştır:
1)Muaviye sahabenin ve halkın çoğunun biat ettiği ve hilafetinin meşru olduğu Hz. Ali (a.s)'a biat etmekten kaçınmış ve İslami hükümeti ortadan kaldırmak için büyük çaba göstermiştir.

Oysa Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Her kim müslümanların önderine itaatten el çekerse kıyamette hiçbir hücceti olmadığı halde Allah'la mülakatta bulunur ve biat etmeyen kimse cahiliyye üzere ölür.

2)Muaviye müslümanların kanuni ve meşru devletine karşı kanlı bir savaş başlatmış ve neticede binlerce müslüman insanın ve bu cümleden Ensar ve Muhacir'den onlarca insanın kanını dökmüş müslümanların gücünün büyük bir bölümünü heba etmiştir.

Hangi mantıkla müslümanların önderinin aleyhine kıyam etmeyi, sahtekarlıklarını halka aldatmasını ve savaşa sürüklemesini içtihad olarak değerlendirmek mümkündür. Hem de Ali gibi alim bir insan ile savaşmak ki Peygamber hakkında şöyle buyurmuştur: "Seninle savaşan benimle savaşmıştır ve seninle barışan benimle barışmıştır."

3)Muaviye toplumsal emniyeti yok etmek ve İslam devletini zayıflatmak için Müslüman beldelere Busr b. Ertat ve Zahhak b. Kays gibi cellatları göndermiş, binlerce günahsız insanın kanını döktürmüş ve tarihte eşine az rastlanır cinayetler işletmiştir. Oysa Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Ümmetimin aleyhine kıyam eden, iyisine ve kötüsüne zarar veren mümini kendi haline bırakmayan ahd ve sözüne vefa göstermeyen kimse benden değildir. Ve ben de ondan değilim.

4) Muaviye hile ve desiseyle gözünde diken gördüğü Malik bin Eşter ve Muhammed bin Ebu

Bekir gibi sahabileri şehit etmiştir.

5) Muaviye İmam Hasan (a.s) ile anlaştıktan sonra namertçe imzalamış olduğu anlaşmayı çiğnedi ve asla sözünde durmadı.

6) Muaviye başa geçince kin ve gazabı yüzünden tüm minberlerde hutbelerde ve namazların konutlarında İslam hareketinin ikinci büyük şahsiyeti Ali ö(a.s)'a beddua ve kötü sözler söylenmesini emretti.

Oysa sövmek, aşağılık ve düşük insanların işidir. nerede kaldı ki Peygamber (s.a.v)'in hakkında şöyle buyurduğu kimseye... "Her kim Ali!'ye söverse bana sövmüştür." Peygamber (s.a.v) Ali (a.s)'a dost olmayı imanın göstergesi düşman olmayı ise nifakın ve iki yüzlülüğün alameti saymıştır. Ama Muaviye Kur'an'ın beyanı üzere kafirlere bile söylenmemesi gereken sözleri dünyadaki insanların en şereflisine reva görmüştür.

7)Bu bağlamda Hicr bin Adiyy, Amr bin Hamk-i Huzai gibi ashabın büyüklerini sadece Al i(a.s)'a lanet etmediği i-çin mazlum bir şekilde şehit etmiştir.

8)Muaviye Ziyad bin Ubeyye, Muğire bin Şu'be, Semere bin Cündeb ve benzeri aşağılık insanlara bazı bölgelerin yöneticiliğini verdi ve onlar vasıtasıyla Ali (a.s)'ın taraftarlarını baskı altında tutarak binlercesini katletti.

9)Muaviye o zamana kadar insanların seçimine dayalı olan islami hilafeti veliahtlığa dayanan saltanata çevirdi. Yezid gibi fasık ve bir işe yaramaz oğlunu yerine geçirdi. Ashabı da böyle birine biat etmeye zorladı.

10)Muaviye büyük imkanlar harcayarak ve sayısız paralar vererek bir grubu Ali (a.s)'ın aleyhine ve halifelerin menfaatine yarayan hadisler uydurmaya zorlardı. Şimdi de yukarda saydığımız hususların hangisinin müçtehitlerin içtihatları çerçevesinde tevil edilebileceğine bir bakalım:

B-Ammar'ın katilinin içtihadı:

Peygamber (s.a.v)'in değerli sahabisi Ammar bin Yasir bir sürü eşsiz faziletlerin sahibidir: Peygamber (s.a.v) onun hakkında şöyle buyurmuştur: insanlar ihtilafa düştüğünde Sümeyye'nin oğlu (Ammar bin Yasir) hak iledir.)

Peygamber (s.a.v) aynı zamanda ona şöyle haber vermiştir: seni bağı ve zalim bir grup öldürecektir.

Hakeza şöyle buyurmuştur: her kim Ammar'a düiman olursa Allah'a düşman olmuştur. Her kim ona kinlenirse Allah'a kinleşmiştir.

Peygamber Ammar'ın katilinin de ateşte olacağını söylemiştir.

O halde Ammar'ın katilini nasıl olurda müçtehit sayabilir ve niyetinin iyi olduğunu ifade edebiliriz. Oysa Peygamber böyle bir şahsı Allah'ın düşmanı ve cehennem ehli olarak kabul etmiştir.

C-İbn-i Mülcem'in içtihadı

İbn-i Mülcem'de Nehrevan Haricilerinin kalıntılarındandır. Yani Peygamber (s.a.v)'in haklarında şöyle buyurduğu kimselerdendir: "Onlar okun yaydan çıktığı gibi dinden çıkarlar."

Gerçi Ali (a.s) Onlar hakkında şöyle buyurmuştur: "Artık benden sonra Hariciler ile savaşmayın, zira hakkı aradığı halde hata eden kimse ile batılın peşice gidip ona ulaşan kimse gibi değildir. Bu söz esasınca Nehrevan'da toplanan Hariciler zahiren hakkın peşinde idiler ama görevlerinde hata etmişlerdi. Ama Muaviye ve ashabı batılın peşine düşen çirkin yaratılışlı kimselerdi. Ama buna rağmen, cahaleti yüzünden kandırılmış, Hariciler gibi bilmeden batıl yola düşmüş kimselerin hatalarını da içtihat olarak adlandırmak mümkün değildir.

Özellikle de Müslümanların imamı, muttakilerin önderi, Peygamberin küçük değerli emaneti ve eşsiz nurlu cevheri olan Ali (a.s) gibi birini öldürmeyi içtihat olarak kabul etmek mümkün değildir. Zira Ali (a.s)'ın faziletleri ashap arasında dilden dile dolaşıyor ve bir çokları bizzat Pey-gamber (s.a.v)'den katilinin, "sonrakilerin en kötüsü", "İnsanların en kötüsü", "bu ümmetin en kötüsü" olduğunu nakletmişlerdi. Eğer tarihin bu eşsiz kahramanı öldürmeyi de bir içtihat olarak kabul edecek olursak o zaman bütün peygamberlerin evliyanın ve salihlerin katlini de içtihat o-larak adlandırmamız gerekir.

D-Osman'ın katlinin içtihat olmadığı

Her ne kadar Osman'ın öldürülmesi İslam tarihinin acı olaylarından biri olsa da bu hadise halktan büyük bir kısmının ve bu cümleden halife ve etrafındakilerin kötü davranışlarına itiraz eden bazı sahabilerin gazap tufanından sonra ortaya çıkmıştır. Eğer İbn-i Mülcem gibileri içtihadın sınırlarını genişletip, Peygamberin emirlerine muhalefetleri ve çirkin işleri de içtihat olarak kabul ediyorsa o halde bu hadis hakkında da benzeri bir hükümde bulunmaları gerekir.

Dipnotlar

---

a.g.e, 1/346-347, 2.hadis

a.g.e, 8.hadis ve Besair'ud-Derecat/169

Zerkeşi ve diğerlerinin rivayet ettiğine göre Ebu Bekir Kur'an'ı toplayınca sahabeye, "bunu adlandırın" dedi. Bazıları onu İncil, bazıları Sefer, olarak adlandırdı. Ama İbn-i Mes'ud şöyle dedi: "Ben Habeşistan'da Mushaf olarak adlandırılan bir kitap gördüm." Bunu üzerine herkes bu adı beğendi ve Kur'an'ı mushaf olarak adlandırdılar.

Nisa/24

Musennef-i Abdurrezzak, 7/497, bab'ul Mut'a; Tefsir-i Taberi, 5/9; Ahkam'ul Kur'an, 7/205; Beyhaki, 7/205; Tefsir-i İbn-i Kesir, 1/474 ve Kurtubi, 5/130 ve benzeri kaynaklara müracaat ediniz.

a.g.e

Müsned-i Ahmed, 4/436

Tefsir-i Taberi, 5/9,

Ahkam'ul- Kur'an , 5/130

Sünen-i Beyhaki, 7/205,

Cami-u Ahkam'ul- Kur'an, 5/130

Tefsir-i Mefatih'il Gayb, 3/267

Tefsir-i Kurtubi, 5/130

Buhari, Kitab'ut-Tefsir, Bakara Suresinin tefisiri.

Müslim, Kitab'un-Nikah, 1405.hadis; Müsned-i Ahmed, 3/380, Bidayet'ul-Müctehid, 1/63

Müslim, Bab-u Nikah'ıl mut'a, 8. hadis 4. cilt.

Şerh-i Tecrid-i Kuşçu/484

Tefsir-i Taberi, 5/9

Nisa/24

El-Gadir'den naklen, 3/329

Tefsir-i Mefatih'il gayb, 5/132

El-Ukube/221, el-Muğni'den naklen.

Şerh-u Süneni Tirmizi, 2/68-69

Şerh-u Müslim-i Nebevi.

Feth'ul Bari, 13/171

Tarih'ul-Hulefa/12

Feth'ul Bari, 13/182

Mecellet'ul Camiat'ul İslamiyye, 3.sayı, 1969

Bu rivayeti Ebu Said-i Hudri nakletmiştir. (Hasais-u Nesai/40. Müsned-i Ahmet, 3/3 ve Müstedrek-i Hakim, 3/122

Sahih-i Müslim, 6/22 ve Sünen-i Beyhaki 8/156

Busr b. Ertat ve diğerlerinin cinayetlerini Tarih-i Taberi 6/77-81, Kamil-i İbn-i Esir 3/162-167, Tarih-i İbn-i Esakir 3/222, el-İsabe 3/9 ve İstiab 1/65-66 ve benzeri kaynaklarda görebilirsiniz.

Müslim, 6/21, Müsned-i Ahmet, 2/296,

En'nas ve'l-İçtihad 515-518

Şerh-u Nehc'il Belağa, 4/56 ve diğer kaynaklar.

Buhari, Müslim, Tirmizi, İbn-i Mace, Nesai ve diğerleri Peygamber (S)'Den şöyle rivayet etmişlerdir: "Müslüman'a sövmek fısktır." Tirmizi ise şöyle rivayet etmiştir: "Mümin asla lanet etmez." El-Gadir 10/267'e müracaat ediniz.

Müstedrek-i Hakim...121, Tarih-i İbn-i Esakir, 2/184, Hesais-u Nesai/24, Menakib-i Harezmi/82 ve 91,

Bir Grup ashabın rivayet ettiğine göre Peygamber Ali'ye şöyle buyurmuştur: "Ey Ali seni ancak mümin sever ve ancak münafık sana buğz eder." (Tirmizi, 5/306, Hasais/27, Sünen-i Nesai, 8/116, Tarih-i İbn-i Esakir, 2/188 ve diğer bir çok kaynaklar.

Hatta Allah-u Teala Kur'an da kafirlere bile sövmemeyi emretmiştir: "Allah'tan başka yalvardıklarına sövmeyin ki onlar da bilmeyerek aşırı gidip Allah'a sövmesinler."(En'am/104)

Tarih-i Taberi, 6/141-156, İbn-i Esakir, 4/84, Eğani-i Ebu'l Ferec, 16/2-11

İsti'ab, 1/142, İbn-i Kesir, 8/79, El-İmame ve's-Siyase, 1/138-142, Tarih-i Taberi, 6/170

Şerh-u Nehc'ul Belağa, 57. Hutbe, 4/57

Tertib-i Cem'ul-Cevami-i suyuti, 6/184

Buhari, kitab'us-Salat, Bab'ut-Taavun, fı-binail Mescid, Müslim, kitab'ul fıten, bab-u la tekumu es-sae ve Tirmizi /2 Bab-u Menakıb-i Ammar

Müsned-i Ahmed, 4/89, Müstedrek-i Hakim, 3/391, ve Tarih-i Bağdat, 1/152

Müstedrek, 3/387 ve El-İsabe, 4/151,

Eb'ul Gadiye kendi döneminin karanlık kişilerinden biridir. Çok ilginçtir ondan sadece, "Kanlarınız ve mallarınız (birbirinize) haramdır." Ve "Benden sonra kafir olup birbirinizin boynunu vurmayın." Hadisleri nakledilmiştir. Gerçekten çok ilginçtir o bu sözü duyduğu halde Amamr'ı katletmiştir. (İstiab, 2/680 ve İsabe, 4/150)

Buhari, Kitab-u bed'il-halk, bab-u alamat'un-Nübüvveh, Müslim, Kitab'uz-Zekat, Bab'ut-Tahris, ala katlil Havaric.

Nehc'ul-Belağa

Hesais-u Nesai/39, Müsned-i Ahmed, 4/262, Müstedrek, 3/140 ve Tarih-i Bağdat, 1/135.

Sihah sahihleri şu hadisi peygamber (S)'den rivayet etmişlerdir ki Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim Allah'ın resulü olduğuma şahadet eden bir Müslüman'ı şu üç sebep dışında öldürmek helal değildir: Zina eden evli kimse birini öldüren katil, cemaatten ayrılan ve dinini terkeden kimse." Böylece en azından Osman'ın katillerinin de bu nas karşısında içtihat .ettikleri söylenebilir